

Gjennomgang av kontingentsystemet i Norsk Journalistlag

Kontingentutvalget, mars 2024.

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Dagens kontingentsystem	2
3. Vurdering av hvordan dagens system treffer ulike grupper	4
4. Beregninger av alternative kontingentprosjenter.....	6
Beregninger ved heving av taket.....	7
5. Mulig systemendring til fast kontingent	8
6. Kontingent for frilansmedlemmene.....	9
7. Lavere kontingent for medlemmer uten tariffavtale	10
8. Gratis eller lavere kontingent i verveøyemed	11
9. Undersøkelse om bruken av lags- og klubbkontingent.....	12
10. Kontingentsystem i andre fagforeninger	14
11. Utvalgets anbefalinger om videre prosess.....	16

1. Innledning

Landsstyret vedtok i juni 2023 at det skulle settes ned et utvalg som skulle se på kontingentsystemet i Norsk Journalistlag. Bakgrunnen for vedtaket var at debattene i landsstyret i forbindelse med kontingentjusteringene, over flere år har avdekket usikkerhet om hvordan kontingentsystemet slår ut for ulike medlemsgrupper.

Arbeidsutvalget vedtok 15. desember 2023 sammensetning og mandat:

- Gjennomføre beregninger som viser hvilke medlemmer som betaler «på taket» og på «gulvet» og beregne reell kontingentprosent for ulike inntektssjikt.
- Evaluere hvordan disse grensene treffer forskjellige medlemstyper og om det bør gjøres endringer.
- Beregne økonomiske utslag av å senke kontingentprosenten, men beholde tak og gulv.
- Utvalget skal vurdere ulemper og fordeler med eventuelt å differensiere kontingenten for de medlemmer som ikke har tariffavtale gjennom NJ.
- Utvalget skal vurdere fordeler og ulemper ved å bruke redusert eller gratis kontingent som vervetiltak for særskilte grupper i kortere perioder.
- Utvalget skal vurdere fordeler og ulemper ved fast kontingent med eventuelle rabatter for lavinntektsgrupper
- Utvalget skal kartlegge hvilke klubber som har lokal kontingent og størrelsen på denne.
- Utvalget skal vurdere hvordan kontingentfastsettelse for frilanserne kan bli enklere og mer rettferdig.
- Utvalget bør undersøke kontingentsystem og -nivåer i sammenliknbare fagforeninger.
- Utvalget må ta hensyn til hva som er teknisk mulig i medlemssystemet.

Utvalget har hatt følgende medlemmer: sekretariatsleder Hilde Tretterud, leder, Pål Hellesnes, Klassekampen og landsstyret, Marita E. Valvik, Aftenposten og landsstyret, Marianne Ruud, Utdanning, klubbleder og Gabrielle Graatrud, frilanser og styremedlem i NJ Frilans. Utvalget har hatt møter 4.1., 23.1., 16.2. og 18.3.

Utvalget har fått bistand fra Trine Frydenlund, som arbeider med medlemssystemet i NJ, Anne Hilde Thue, regnskapsansvarlig, og Ståle Lidsheim som arbeider med lønnsstatistikken.

Beregningene i notatet er gjort ut fra tall som er hentet ut på forskjellige tidspunkter i prosessen og det kan derfor være forskjellige tall som referer til samme gruppe. Dersom landsstyret velger å gå videre på et arbeid med å vurdere et endret kontingentsystem, må beregninger gjøres mer detaljert og systematisk slik at konsekvensene for NJs økonomi er kvalitetssikret på et mer detaljert nivå.

2. Dagens kontingentsystem

Vedtak fra landsmøtet 2023

- Kontingentsystemet videreføres i perioden med 1,6 % av fast lønn.
- Landsstyret fastsetter hvert år en øvre og nedre grense (tak og gulv) for inntekt det skal betales kontingent av.
- Tak og gulv heves årlig fra 1. januar i takt med den gjennomsnittlige økningen for alle journalister slik den framkommer på den sist fastsatte lønnsstatistikken.
- Landsstyret gis fullmakt til å fastsette en egen kontingent for studenter, pensjonister og medlemmer som betaler redusert kontingent.

- Landsstyret gis fullmakt til å bruke tidsbegrenset redusert kontingent som mulig redskap i vervearbeidet.
- NJs sekretariat fastsetter løpende det enkelte medlems kontingent i tråd med landsmøtets og landsstyrets vedtak og står for den praktiske innkrevningen.

Vedtak for 2024, fra landsstyret september 2023

Kontingenten for 2024 er beregnet ut fra landsmøtets vedtak

- Minstesatsen for ordinær kontingent økes med 13 kroner til 365 kroner pr måned
- Øvre sats for ordinær kontingent økes 29 kroner til 788 kroner pr måned.
- Årskontingenten for studenter økes med 24 kroner til 564 kroner pr år
- Årskontingenten for pensjonister økes med 25 kroner til 682 kroner pr år
- Årskontingenten for medlemmer som betaler redusert kontingent økes med 60 kroner til 1380 kroner pr år.

Gulvet slår inn ved en fast årslønn på 273 750 kroner, som gir 365 kroner pr. måned (også omtalt som «laveste ordinære kontingent» og taket slår inn ved fast årslønn på 591 000 kroner, som gir kontingent på 788 kroner pr. måned.

De som betaler høyeste ordinære kontingent i 2024 vil, etter dagens skatteregler med økt fradrag, betale en kontingent på 7 762 etter skatt. Dette er på samme nivå som kontingent etter skatt i 2021.

Kontingentberegningen for 2024

Budsjettet inntekt for 2024, med utgangspunkt i antall medlemmer pr samme dato og kontingentprosent på 1,6 %, gir en inntekt på 54,5 mill. kroner.

Økningen i inntekt på ca. 1,7 mil. kroner sammenlignet beregnet inntekt for 2023 v/sats 1,6 % skyldes økt bunn og økt tak. Økt bunn gir ca. 100 000 i økt inntekt mens økt tak gir ca. 1,6 mill. kroner i økt inntekt. Beregnet effekt av økt tak er unøyaktig siden tallene fra medlemssystemet ikke viser hva de 4 483 medlemmene som betaler høyeste kontingent i desember 2023, faktisk har i lønn. I tallene her er det beregnet at alle de 4 483 som betalte 9 108 kr i 2023 vil betale ny maks kontingent på 9 456 kroner i 2024.

På trekk eller ikke på trekk

Om vi ser bort fra frilanserne, hadde vi vel 5700 ordinære medlemmer i januar 2024. Av disse var det 550 som ikke var på lønnstrekk, og 610 som ikke er tariffdekket (MBL + MBL tilslutning og NRK).

Prosentatser brukes av flere fagforeninger, og lønningskontorene har trolig en felles metode de bruker på alle. Om denne er hundre prosent i tråd med NJs beskrivelse av hvilken del av lønnen det skal trekkes kontingent av, har vi ikke full kontroll på.

Det er stor overlapping mellom de medlemmene som er på trekk, i etablerte og større mediebedrifter, med de medlemmene vi har registrert i lønnsstatistikken, men det er ikke full identitet mellom gruppene.

Vel 3500 medlemmer betaler kontingenten selv etter faktura. Av disse betaler nærmere 2300 redusert kontingent. Vel 550 er frilansere med ordinær kontingent, og rundt 650 er yrkesaktive medlemmer, som enten ikke ønsker å være på trekk, ikke får lov av arbeidsgiver (f.eks. tilkallingsvikarer) eller er i en bedrift der trekkordning ikke er på plass.

Redusert kontingent

- Ved utgangen av 2023 var det vel 600 **studenter** og snaut 200 **nyutdannede**, som i 2024-kontingent betaler 564 kroner pr år. Samlet omkring 450 000 kr.
- 1200 **pensjonister**, omkring 70 **frilanspensjonister** og 80 **uføretrygdede** betaler i 2024, 682 kroner. Samlet omkring 920 000 kr.
- Omkring 125 medlemmer har en **redusert kontingent** på 1380 (115 pr mnd) i 2024. Samlet omkring 170 000 kr.

Disse 3 gruppene representerer en liten andel av organisasjonens samlede kontingentinntekt på vel 1,5 millioner kroner.

De som kan få redusert kontingent, er «Medlemmer som er midlertidig ute av redaksjonelt arbeid, dobbeltorganisert eller har en vanskelig økonomisk situasjon kan søke om å få fritak fra ordinær kontingent.»

En del medlemmer settes dessuten på «**laveste ordinære kontingent**», eller det vi kaller gulv eller bunn, altså 365 kroner i måneden (2024). Det gjelder medlemmer på sluttpakke med etterlønn og arbeidsledige, i tillegg til de som altså tjener under gulvet.

I 2022 hadde NJ samlede kontingentinntekter på 49,6 millioner kroner, som økte til 52,9 millioner i 2023.

3. Vurdering av hvordan dagens system treffer ulike grupper

«Beregninger som viser hvilke medlemmer som betaler «på taket» og på «gulvet» og beregne reell kontingentprosent for ulike inntektssjikt. Evaluere hvordan disse grensene treffer forskjellige medlemstyper og om det bør gjøres endringer.»

Beregninger er gjort fra medlemssystemet og fra lønnsstatistikken

For å gjøre korrekte beregninger er vi avhengige av å vite hva hvert enkelt medlem tjener. Men vi har ikke fullstendig kunnskap om dette. Vi har noe informasjon i medlemssystemet, og vi har noe informasjon i lønnsstatistikken.

I **medlemssystemet** er faktisk lønn for det enkelte medlem kun er lagt inn i den grad det har betydning for den enkeltes egen kontingentberegning, og dersom man ligger under bunn eller over tak, er den ikke registrert. Registrert lønn er dessuten basert på medlemmenes egen innberetning. Ved utgangen av 2022 hadde NJ nesten 5 600 ansatte medlemmer som betaler ordinær kontingent og 550 frilansere.

I **lønnsstatistikken** har vi lønnsopplysninger på omkring 4600 medlemmer. Alle er altså ikke registrert i den statistikken, og dermed har disse beregningene også feilkilder. Ingen medlemmer i lønnsstatistikken tjener f.eks. så lite at de betaler «gulv». Medlemmer som ikke er på en av NJs tariffavtaler eller frilansere er ikke med i lønnsstatistikken.

Kontingentprosent for ulike inntektssjikt

Ut fra lønnsstatistikken, med omkring 4600 medlemmer, viser vi kontingentprosent på forskjellige lønnsnivåer. Utgangspunktet er 2022-tall. Beregningene fra lønnsstatistikken gir en skjev framstilling, ettersom lønnsnivåene vi fakturerer medlemmene for, er lavere, men tabellen viser uansett at det kun er de med lavest lønn som faktisk betaler 1,6 prosent.

Tall fra lønnsstatistikken

Lønn	Antall	Gj.s. kontingent
> 1 000´	52	0,79 %
900´-1 000´	140	0,93 %
800´-900´	342	1,05 %
700´-800´	939	1,18 %
600´-700´	1838	1,37 %
500´-600´	1125	1,56 %
400´-500´	243	1,60 %
300´-400´	2	1,60 %

Frilansmedlemmer

690 frilansere var registrert i desember 2023.

- 488 er registrert med lønn fra 0 til 273 750 kroner (gulvet).
- 168 er registrert med lønn mellom gulv og tak.
- 32 er registrert med lønn over 591 000 kr (taket).

Inkludert i dette er pensjonister som fra tidligere fikk lov å fortsette å stå i NJ Frilans (vel 70 stk), men som betaler pensjonistkontingent, og frilansere som betaler redusert kontingent f.eks pga vanskelig økonomisk situasjon.

Vi mistenker uansett at frilansernes lønn er underrapportert og at flere frilansere burde betale mer i kontingent, da vi ikke har etterspurt lønnsoppdatering for denne gruppen etter at vi skiftet medlemssystem i 2019. Se mer om frilanskontingent i eget avsnitt.

Andel medlemmer på taket øker

Tall fra **medlemssystemet** pr september 2023, viser at av medlemmene som betaler ordinær kontingent, betaler ca. 10 prosent minstesats, nesten 20 prosent betaler en kontingent mellom laveste og høyeste sats mens ca. 70 prosent betaler høyeste kontingent. Hvis vi unntar frilanserne, er andelen på taket, 76 prosent. Blant frilanserne derimot er det kun 12 prosent som betaler taket.

Det kan være medlemmer som er satt på taket, til tross for at de tjener mindre, fordi vi ikke har fått riktig lønn registrert på dem, og det kan være medlemmer som betaler mindre, selv om de tjener mer, av samme grunn. Disse tallene omfatter nesten 6400 medlemmer.

2275 medlemmer betaler pensjonist-, student-, og redusert kontingent.

Ser vi på **lønnsstatistikken** tilbake til 2006, var det 77 prosent av medlemmene i lønnsstatistikken som tjente så mye at de skulle betale maks kontingent. Andelen har gradvis blitt større og var for 2022 på 85 prosent. I lønnsstatistikken hadde vi i 2022 nesten 4700 medlemmer.

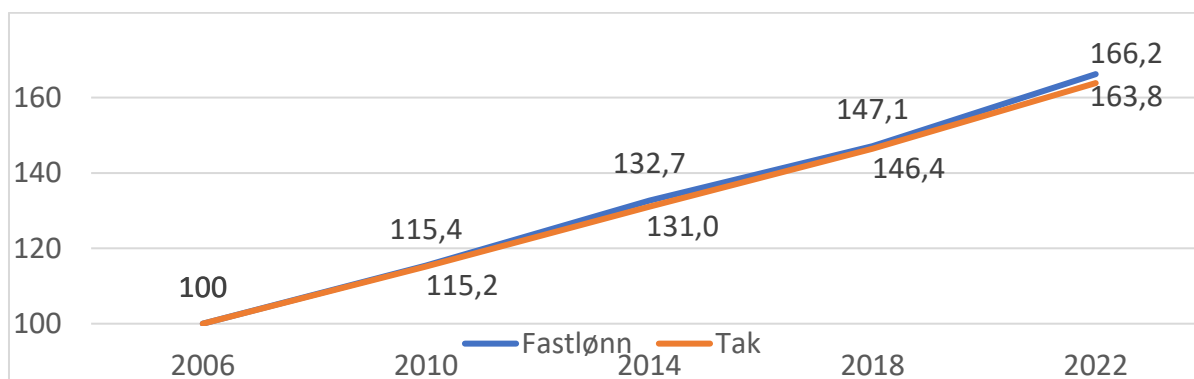
Begge tellingene viser at andelen medlemmer som treffer taket, har blitt større over årene. Andelen i mellomstikket, de som faktisk betaler 1,6 prosent av lønn, er også mindre og mindre.

Tall fra lønnstatistikken

ÅR	Gj.fastlønn	Endring:	Antall	Antall tak	Antall mellom	Gulv	Andel på tak
2006	398 477		5 102	3 938	1 164	0	77,2 %
2010	459 846	15,4 %	5 118	4 084	1 034	0	79,8 %
2014	528 763	15,0 %	5 002	4 174	828	0	83,4 %
2018	586 316	10,9 %	4 269	3 589	680	0	84,1 %
2022	662 335	13,0 %	4 681	3 998	683	0	85,4 %

Høyere lønn, men ikke like høy kontingent

Beregningene viser at kontingentsatsene ikke helt har fulgt lønnsutviklinga. Fastlønn er økt med 166,2 prosent fra 2006, mens taket er økt med 163,8 prosent. Tak og gulv for kontingenten heves pr. 1. januar i takt med gjennomsnittet av lønnsøkningen for alle journalister slik den framkommer på NJs statistikk pr 31. desember året før. Kontingentsatsene økes altså ut fra lønnsveksten to år før. Lønnstatistikk 2022 brukes som bakgrunn for å regne 2024-kontingent, som vedtas høsten 2023. Dermed blir det en forsinket økning i kontingent i perioder med lønnsvekst.

4. Beregninger av alternative kontingentprosent

«Beregne økonomiske utslag av å senke kontingentprosenten, men beholde tak og gulv.»

Konsekvenser for medlemmene ved redusert prosent

Dersom vi reduserer prosenten fra 1,6 til 1,5 prosent, vil reduksjonen i pris for medlemskapet variere fra 0 for de med lønn på taket, og med 264 til 552 kroner pr år for de med lavere lønninger. Det er utvalgets oppfatning at dette er så lite at det ikke er hensiktsmessig å gjøre endringer av den grunn.

Lønn	Redusert kontingent, pr år
587 200	0
570 000	264
550 500	552
530 000	528
510 000	516
490 000	492
440 000	444

Konsekvensene for NJs inntekter er høyst usikre

Vi har forsøkt å gjøre beregninger for å se konsekvenser for kontingentinntektene dersom vi reduserer presentsatsen fra 1,6 til 1,5 eller 1,4 prosent, men beholde tak og bunn på samme kronebeløp. Vi har beregninger fra medlemsstatistikken, som ikke fanger opp hva som skjer for de som ligger over taket ved en slik endring. Og vi har beregninger fra lønnsstatistikken, som omfatter omkring 2/3-deler av de medlemmene som betaler ordinær kontingent, og som gruppe har høyere lønn enn snittet av medlemmene.

Men det må arbeides videre med disse tallene før det kan tas noen avgjørelser om å endre kontingentsystemet for å ikke risikere store inntektstap for organisasjonen.

Sikre tall fra medlemsstatistikken har vi kun for den gruppen som betaler mellom gulv og tak pr i dag. Det dreier seg om 20 prosent av de som betaler ordinær kontingent. En reduksjon i prosent fra 1,6 til 1,4 vil gi et inntektstap for denne gruppen alene på nærmere 1,2 millioner kroner.

Beregninger ut fra medlemssystemet

Tall fra desember 2023 (6350 medlemmer betalte ordinær)

	Antall	1,6	1,5	1,4
Mellom tak og bunn	1 210	9 278 100	8 698 219	8 118 338
			- 579 881	-1 159 762

Beregninger ut fra lønnsstatistikken

2022 (omfatter 4680 medlemmer)

Sats	Innslagspunkt	Tak:	Antall maks	Mellom tak og bunn	Total kontingent	Diff:	prosent
1,60 %	550 500	8 808	3998	683	40 764 920		
1,50 %	587 200	8 808	3500	1181	40 280 662	- 484 258	-1,2 %
1,40 %	629 143	8 808	2629	2052	39 417 065	- 1 347 856	-3,3 %

Ingen i lønnsstatistikken betaler bunn.

Ut fra lønnsstatistikken er det beregnet at vi pr i dag har 3998 medlemmer på taket, mens medlemsstatistikken viser at vi faktisk har 4467 medlemmer på taket. Ved videre arbeid, er det mulig vi kan bruke kunnskapen fra medlemsstatistikken og lønnsstatistikken samlet for å beregne hvordan inntekten for den gruppen som betaler på taket.

Beregninger ved heving av taket

Målsettingen til utvalget er at kontingentinntekten for organisasjonen verken skal reduseres eller økes, men å se på en mer differensiert (rettferdig) innbetaling for det enkelte medlem. Gjennomsnittlig fastlønn i lønnsstatistikken pr 31.12.2022 var 659 748 kroner, mens innslagspunktet for maks kontingent (taket) var 550 050 kroner. En eventuell reduksjon av presentsatsen, må ledsages av en heving av taket dersom organisasjonens inntekter ikke skal svekkes. Ettersom så mange er på taket, vil en liten heving ha stor verdi, utvalget har derfor sett på ulike variabler av å senke prosenten og heve taket.

Vi understreker at beregningene er gjort på bakgrunn av lønnsstatistikken, med 4680 medlemmer, og at det må gjøres nye og ytterligere kvalitets sikrede beregninger, dersom det skal gjøres vedtak om endringer, slik at konsekvensene for de øvrige medlemmene også beregnes.

*For å vurdere effekten av ulike innslagspunkt, diskonteres evt heving av taket til 2022-tall ettersom det er de siste lønnsstatistikktallene vi har hatt tilgang til.

Prosent	Tak i kr.	Lønnsnivå, innslagspunkt	Samlet kontingent	Prosent- andel på tak	Antall tak	Prosent under tak	Antall under tak
	Dagens tak 9456						
1,6	8808*	550 500	40 765 000	85,4	4000	14,6	680
1,5		587 000	40 280 000	74,8	3500	25,2	1200
1,4		630 000	39 415 000	56,3	2600	43,7	2000
	Tak hevet til 10 000						
1,6	9 314*	582 000	42 680 000	76,6	3580	23,4	1100
1,5		621 000	41 900 000	60,7	2 842	39,3	1800
1,4		665 000	40 550 000	41,0	1920	59,0	2760
	Tak hevet til 10 500						
1,6	9780*	611 000	44 235 000	65,0	3000	35,0	1640
1,5		652 000	43 000 000	45,6	2130	54,4	2550
1,4		699 000	41 340 000	32,0	1500	68,0	3200

- Reduksjonen for det enkelte medlem ved en sats på 1,5 prosent med samme tak og gulv, vil være så liten at det ikke har betydning for opplevelsen av kontingentens størrelse.
- Reduksjonen i organisasjonens inntekter ved en sats på 1,4 prosent, vil være så stor at det vil gå ut over aktivitetsnivået i for stor grad.

Ved å heve taket må 85 prosent av medlemmene må betale mer, mens 15 prosent betaler mindre. Spørsmålet er om en økning for de 85 prosentene vil være akseptabel eller om den vil føre til en avskalling av medlemsmassen blant disse. Mange av medlemmene i de store redaksjonene, som også er blant de høyest lønnede, har hatt lavere lønnsutvikling de siste årene, og er blant de som også betaler klubbkontingent.

5. Mulig systemendring til fast kontingent

«Utvalget skal vurdere fordeler og ulemper ved fast kontingent med eventuelle rabatter for lavinntektsgrupper.»

En endring av kontingenten til å være basert på faste satser vil kreve en endring av kontingentsystemet, som må vedtas av landsmøtet. Det er noen fagorganisasjoner som har kontingenten definert som en fast sats, primært de som er del av hovedorganisasjonen Akademikerne.

Det er usikkert hvordan en slik omlegging ville fungere opp mot lønningskontorene som har ansvar for å trekke kontingent, ikke minst når det gjelder det å ha rabatterte satser. Skulle organisasjonen

ønske en slik endring, må det utredes både hvordan og om lønningskontorene kan få det til, samt hvordan NJs medlemssystem eventuelt kan legges om til å håndtere dette.

Utvalget har operasjonalisert oppdraget til et mulig trappetrinnsystem:

De som tjener inntil 450.000 betaler minstesats på 5.000/år

De som tjener 450-550.000 betaler mellomomsats på 7.000/år

De som tjener over 550.000 betaler toppsats på 9.000/år -

Disse trinnene er basert på dagens lønnsnivåer og kontingentsatser, og skal gi noenlunde likt nivå på kontingentinntektene for organisasjonen.

Om man innførte disse satsene ville 63 medlemmer betale laveste sats, 618 betale midterste sats, og resten ligge på den "faste satsen".

Et slikt system vil ligne ganske mye på dagens system i praksis, men vil kunne oppleves annerledes av nåværende og potensielle medlemmer.

Fordelene med en fast sum i stedet for en prosentsats med tak og gulv er:

- Det vil være veldig tydelig for medlemmene hva kontingenten er. Pedagogisk sett er et slikt system enklere å forstå og forklare.
- I og med at en svært stor andel av medlemmene i dag treffer taket, vil en fast kronesats kunne oppleves ærligere, enn at vi som i dag har en delvis fiktiv prosentsats, som i realiteten ikke gjelder for en stor andel av medlemsmassen.

Ulempene med en slik omlegging vil være:

- Siden man frikobler kontingenten fra lønnsnivået, ved å fjerne prosentsatsen, vil fastsetting av kontingentsatser i framtida bli et mye mer eksplisitt politisk spørsmål i landsstyret. I dag følger heving av satser, tak og gulv i større grad av veksten i medlemmenes lønn.
- Det vil kreve teknisk omlegging både i NJs egen administrasjon og hos lønningskontorene. Konsekvensene må utredes før en eventuell endring.
- Vi vil skille oss fra den suverent vanligste måten å fastsette kontingent på, i fagorganisasjoner som primært jobber med tariffspørsmål. Akademikerne-forbundene er i mye større grad enn resten av fagbevegelsen faglige interesseorganisasjoner, og vektlegger tariffarbeid og lønnsforhandlinger mindre enn andre deler av fagbevegelsen, og enn hva NJ historisk har gjort.
- Man får veldig tydelige terskeeffekter. En lønnsøkning som gjør at man flytter seg fra en kategori til den neste vil medføre en umiddelbar og betydelig kontingentøkning for den enkelte. Disse tersklene vil kunne oppleves tilfeldige av medlemmer og potensielle medlemmer.
- Etter et lønnsoppgjør kan flere medlemmer gå fra en kategori til en annen og oppleve at effekten av lønnsoppjøret blir mindre på grunn av økt kontingent.

6. Kontingent for frilansmedlemmene

«Utvalget skal vurdere hvordan kontingentfastsettelse for frilanserne kan bli enklere og mer rettferdig.»

NJ Frilans leder Audun Hasvik og medlemsavdelingen v/ Trine Frydenlund er blitt enige om en ny og mer rettferdig måte å fastsette honorarer for frilansere. Utvalget stiller seg bak deres forslag.

Forslaget er at fastsettelse av frilanskontingent baserer seg på hvert medlems inntekt fra journalistisk arbeid året før. NJ gir en årlig oppfordring til frilansmedlemmer om å rapportere inn fjorårets inntekt på «Min side» når regnskapet er klart mai/juni året etter. Frilanseres kontingent blir satt til «taket» om medlemmene ikke kan dokumentere lavere inntekt fra journalistisk arbeid. Månedsprisen kan reduseres om medlemmer kan vise til et regnskap som skiller journalistisk og kommersielt arbeid, og tilsier at andelen journalistisk arbeid er lavere enn «taket». Nye frilansere rapporterer inn ventet månedsinntekt i søknadskjemaet. Denne ganges opp med 12, og gir grunnlag for kontingenten første år.

Inntekt på «Min side» kan endres av medlemmet selv, og kontingentfastsettelsen gjøres automatisk derfra uten noen kontroll. Dette vil derfor være et tillitsbasert system, basert på frilansernes innmeldte inntekt, men NJs sekretariat bør kunne gjennomføre stikkprøver med krav om dokumentasjon.

En slik årlig innrapportering av lønn som grunnlag for å fastsette riktig kontingent, brukes forøvrig også for andre medlemmer som ikke er på trekk, men får faktura.

Faste satser knyttet til inntektsintervaller, kunne oppleves som enklere for frilansmedlemmene, men frilanserne måtte fortsatt innrapportert ny inntekt hvert år. Det er også andre ulemper knyttet til faste satser, med f.eks. terskelproblemer og medlemssystemet slik vi har redegjort for i kapittelet over.

Utvalget har snakket med visse veletablerte frilansere som i dag ikke er NJ-medlemmer, for å undersøke hvorfor de velger bort medlemskap. Høy kontingent er en av hovedårsakene. Frilanserne uten medlemskap sier samtidig at de vet for lite om hva de får igjen for å betale NJ-medlemskap. Utvalget oppfordrer derfor NJ Frilans til ha bedre og mer synlig kommunikasjon om medlemsfordeler

NJ Frilans leder har bedt utvalget vurdere en egen medlemskategori der pensjonister og uføre kan betale en redusert kontingent eller pensjonistkontingent, men samtidig få fortsette som medlemmer i NJ Frilans. Det har vært en slik ordning tidligere, men den ble lukket for noen år siden. De som sto i ordningen, fikk likevel lov å bli stående der. Til tross for at ordningen er lukket, er det fortsatt omtrent 15 prosent av medlemmene i NJ Frilans som betaler slik kontingent. Utvalget mener det ikke er bærekraftig å ha en stor andel av medlemmene på så lav kontingent samtidig som de skal ha alle rettigheter. Medlemmer som har inntekt fra redaksjonelt arbeid, må betale minste ordinære kontingent, selv om de har pensjon eller trygd. Utvalget går ikke inn for å åpne denne kategorien igjen.

7. Lavere kontingent for medlemmer uten tariffavtale

«Utvalget skal vurdere ulemper og fordeler med eventuelt å differensiere kontingenten for de medlemmer som ikke har tariffavtale gjennom NJ.»

Organisasjonen har i flere runder diskutert hvordan vi skal øke medlemstallet. En av utfordringene er at mange av de potensielle nye medlemmene jobber steder vi ikke har tariffavtaler. Noen er også utenfor vårt "normale" område. Dersom vi skal nå disse potensielle medlemmene, må vi tenke nytt, det holder ikke bare med vanlig rekruttering. Problemet vi da står overfor er at endel potensielle nye medlemmer ikke vil være tariffdekket i vår organisasjon.

Spørsmålet er da om vi skal gjøre noe med systemet vårt, eksempelvis å tilby dem en lavere kontingent til vi får tariffdekning. For at det skal ha betydning for om man melder seg inn eller ikke,

må trolig reduksjonen i kontingent være av en viss størrelse. En slik endring vil også bety at en ikke ubetydelig andel eksisterende medlemmer vil få redusert kontingent.

NJ tilbyr medlemmene mange tjenester ut over tariffbistand, og det er ikke gitt at arbeidet NJ yter overfor disse medlemmene er mindre enn det man yter for de som er i klubber med tariffavtale. F.eks. har frilansmedlemmene egne medlemstilbud som også er innrettet for at denne gruppen skal bedre sine inntekter. Et solidarisk medlemskap i en fagforening innbyr ikke til at medlemmene skal betale for enkelttilbud de har tilgang til eller ønsker tilgang til.

Utvalget har ikke sett at det er andre fagforeninger som gir lavere kontingent til grupper uten tariffdekning.

Minner om at medlemmer som er organisert i en annen fagforening også (dobbelorganiserte), som arbeider et sted der NJ ikke har forhandlingsrett eller fremmer krav om egen tariffavtale, pr i dag også får redusert kontingent. Dette er vedtektsfestet.

Fordeler:

- Vi vil lettere verve i nye grupper vi i dag ikke når fram til.
- Dette vil kunne gi oss tid og mulighet til å jobbe oss inn i nye deler av bransjen.
- Kostnaden ved å være medlem hos oss, vil ikke være stor for en gruppe som ikke føler de får så mye igjen hos oss i dag.

Ulemper:

- Medlemmene vil deles inn i to grupper, og det er lett å tenke A og B-medlemmer. Det er ikke bra for samholdet i organisasjonen.
- Disse medlemmene må behandles individuelt i medlemssystemet vårt. Eventuelt må systemet bygges om.
- Når en tariffavtale er på plass, vil vi måtte øke kontingenten. Dette kan virke kontraproduktivt, incentivet for å få på plass en tariffavtale kan potensielt svekkes.
- Redusert kontingent for de uten tariffavtale betyr lavere kontingentinntekter umiddelbart, som eventuelt kan oppveies med flere medlemmer på lang sikt. Faren for at dette samlet gir lavere inntekter til organisasjonen er til stede. Dermed kan det bety lavere aktivitet for medlemmene.
- Tariffarbeidet gir positive ringvirkninger også for andre. Satt på spissen, vil det kunne synes som vi heier på gratispassasjerene.

8. Gratis eller lavere kontingent i verveøyemed

«Utvalget skal vurdere fordeler og ulemper ved å bruke redusert eller gratis kontingent som vervetiltak for særskilte grupper i kortere perioder.»

Utvalget har diskutert om redusert eller gratis kontingent i en periode kan være et virkemiddel for å skaffe NJ flere medlemmer. I utvalget var det ingen prinsipiell motstand mot å teste ut ordningen.

Flere fagforeninger tilbyr gratis medlemskap for nye medlemmer og gratis medlemskap for studenter og lærlinger. Delta er ett eksempel. Delta har to måneders gratis medlemskap for alle som melder seg inn og gratis medlemskap for lærlinger og studenter.

Gratis medlemskap eller redusert kontingent i en periode kan for eksempel være et virkemiddel for å skaffe medlemmer i mindre redaksjoner, der NJ per i dag ikke har tariffavtale, eller i redaksjoner som er så små at tariffavtale vil være uaktuelt.

Gratis oppstart er testet ut gjennom en ny vervekampanje som ble gjennomført i februar 2024. I skrivende stund er det for tidlig å si noe om hvilken effekt tiltaket har hatt.

Som vervetiltak vil gratis oppstart være en bedre løsning enn redusert kontingent. Årsaken er at dette vil være enklere å gjennomføre i medlemsystemet og dermed mindre tidkrevende for medlemsavdelingen i sekretariatet.

Gratis oppstart vil naturligvis være en kostnad for NJ. Derfor blir det viktig å følge med på hvilke resultater slike vervekampanjer gir og hvilke metoder som er mest effektive for å skaffe nye medlemmer.

Det kan være lurt å variere hvilken måned det skal være gratis innmelding. Hvis ikke kan man få en u hensiktsmessig forsinkelse i innmeldingen.

NJ bør ha en debatt om hvordan man kan nå ut med informasjon om vervekampanjen til nye medlemsgrupper.

9. Undersøkelse om bruken av lags- og klubbkontingent

«Utvalget skal kartlegge hvilke klubber som har lokal kontingent og størrelsen på denne.»

Undersøkelsen ble sendt ut i januar til alle klubbledere, med én purring.

49 klubber svarer at de har egen klubbkontingent

117 klubber av 195 svarte, og 29 NRK-klubber har en egen ordning, som beskrives under. Vi har altså kunnskap om situasjonen i 146 av 195 klubber.

62 av de 117 har ikke klubbkontingent, mens 49 (+ NRKs 29, til sammen 78) har.

Det var to spørsmål;

- *Krever klubben inn en klubbkontingent, eller en annen form for fast innbetaling til klubben i måneden eller året?*
- *Hvor mye betaler medlemmene inn i året.*

Åpent felt for kommentarer ga også interessant kunnskap.

2 lag har egen kontingent

Lagslederne fikk en epost med samme spørsmål. Ingen av lokallagene har egen kontingent, og det har heller ikke 3 av 4 konsernlag eller NJ Student. De to lagene som har, er NJ i NRK og NJ Frilans. NJ i NRK krever inn 50 kroner pr mnd fra medlemmene (600 kr pr år), og ordningen beskrives slik; «Dette trekkes over lønn og betales direkte fra NRK til oss hver mnd. 10 kr av dette går tilbake til klubbene. 5 kr betales direkte til klubbkassa to ganger i året, mens den siste femmern deles ut etter søknad.»

NJ Frilans krever også inn en egen kontingent. Den er på 100 kroner måneden (1200 kr pr år), og faktureres via NJs medlemsystem. Fram til 2022 var den på 180 kroner mnd, men den ble redusert da landsstyret vedtok å ta hele honoraret for NJ Frilans leder inn i det sentrale regnskapet.

Hvor mye betaler medlemmene lokalt?

Klubbkontingenten varierer fra 200 kroner i året til 2400 kroner.

- 8 klubber har kontingent fra 200 til 480 kroner i året, mens 10 tar 600 kr.
- 6 klubber krever fra 750 til 1080 kroner i året
- Den vanligste klubbkontingenten er 1200 kroner, noe 18 klubber krever.
- 5 klubber; Adressa, Dagbladet Finnmarken, BT, Namdalsavisa, Telemarksavisa, krever mer – fra 1440 til 2400 kroner i året.

Og:

- NRKs 29 klubber får 60 kroner pr medlem pr år fra lagskontingenten, og kan søke om ytterligere midler
- Et par klubber skriver at de har konkrete planer om å innføre klubbkontingent.
- Et par klubber skriver at vikarer betaler mindre enn fast ansatte.

Hva bruker klubbene penger på?

Undersøkelsen etterspurte ikke hva pengene brukes til, men noen skriver i åpent felt at midlene brukes til sosiale ting, som bespising i tilknytning til årsmøte/medlemsmøter og gaver/blomster når noen slutter, har rundt år o.l.

Den klubben som tar inn mest, har under 20 medlemmer, og skriver at de blant annet bruker inntektene «til en skikkelig tur hvert tredje/fjerde år når vi har litt å gå på».

En klubb skriver at midler går til å bygge opp lokal streikekasse.

Mens en forteller at de gav bort klubbkassa si til et veldedig formål for noen år siden!

Dyr kontingent?

10 klubbledere kommenterer at sentral kontingent er høy eller for høy. Et par peker særlig på at unge/vikarer synes det er dyrt å være medlem.

En «Tenker at kontigenten er for høy for de med lavest lønn. Bedre at de høytlønnte betaler mer.»

Noen mener at NJ er en dyr fagforening. Kommenterer med «Mitt inntrykk er at medlemskontingenten i NJ er høy sammenlignet med andre fagforeninger.» eller «Vi har også en person som ikke vil være medlem fordi det er for dyrt, og heller er medlem i LO.»

Men det er også flere som mener dagens kontingent er helt ok.

«Kontigenten sentralt synes jeg er grei. Det er mye nyttig hjelp å få fra NJ, det erfarte jeg særlig i lønnsoppgjøret i fjor. Takk!»

«Det har vært lite klager de siste årene, nivået er innarbeidet og akseptert.»

«Kontingent er noe vi svært sjelden snakker om. Med andre ord få klager.»

Fagforeningsfradraget

«Det er blitt mye billigere å være NJ-medlem de siste årene etter at fagforeningskontingentskattefradraget har økt. Det må vi synliggjøre!» skriver en klubbleder, mens en annen skriver *«Med dagens fagforeningsfradrag på inntil 7.700 kroner ser dagens kontingentnivå ut til å være levelig for de fleste. Bruker imidlertid litt tid på å forklare nye medarbeidere hva som er den reelle kostnaden, medregnet skattefradrag, og hva man egentlig får igjen av tilbud og tjenester som medlem.»*

Andre inntekter

Et par klubber forteller at de har avtale med arbeidsgiver om at de får et fast beløp pr medlem pr år til klubbkassa. En klubb har en frivillig innbetaling, og en sparer pant til klubbkassa. En klubb forteller

også at penger fra Klareringstjenesten går til klubben, noe vi nok må gå opp retningslinjene for. Et par klubber indikerer at de har penger på bok, og en nevner at de har APF-midler pga aksjeeiendeler i konsernet.

10. Kontingentsystem i andre fagforeninger

«Utvalget bør undersøke kontingentsystem og -nivåer i sammenliknbare fagforeninger.»

Kontingentsystemene i andre fagorganisasjoner er relevante for diskusjonen om kontingent i NJ av to grunner: Det kan være nyttig å vite om NJs kontingent er på samme nivå eller har samme grunnprinsipper som andre, og kontingenten i andre fagorganisasjoner som organiserer innenfor samme felt som oss kan potensielt være et konkurranseelement i kamp om medlemmene.

Utvalget har i denne sammenhengen tolket "sammenliknbare fagforeninger" som de foreningene som organiserer innenfor samme eller tilskyttende sektorer som oss. Vi valgte derfor å undersøke kontingentordningene i disse organisasjonene:

- Creo (LO), som organiserer ansatte i kultursektoren
- NTL (LO), som organiserer offentlig ansatte, og som også organiserer journalister i NRK.
- Handel og Kontor (LO), som blant annet organiserer administrativt ansatte i norske redaksjoner.
- Parat Media (YS), som også organiserer administrativt ansatte i redaksjoner.
- Delta (YS), som organiserer offentlig ansatte, og som også organiserer journalister i NRK.
- Samfunnsviterne (Akademikerne), som organiserer høyt utdannede innenfor mange ulike felter.
- Econa (Akademikerne), som organiserer økonomer i mange ulike felter.
- Fellesforbundet (LO), som organiserer både avisbud, ansatte ved trykkerier, og typografer.

Dette er ikke en uttømmende liste over alle som organiserer innenfor samme sektor som NJ, men utvalget mener disse vil gi et representativt bilde, og dekker de mest relevante organisasjonene, ikke minst når det gjelder hvem vi konkurrerer om medlemmer med.

Creo (LO)

- Procentsats på 1,7 opp til inntekt på 36.500 kroner per måned.
- Maksimal kontingentsats er 621/mnd. Laveste sats er 110/mnd.
- I tillegg kommer medlemskap i LO Favør, som er obligatorisk, og koster 120/mnd.
- De som ikke jobber på et sted med tariffestet OU-trekk betaler i tillegg 16/mnd i OU-avgift.

NTL (LO)

- Procentsats på 1,1. Ingen gulv eller tak.
- LO Favør innboforsikring og advokatforsikring kommer i tillegg, det tilsvarer 173/mnd.
- (Teknisk sett kan man reservere seg mot advokatforsikringen (66/mnd), men gjør man det kan den ikke tegnes i ettertid, og om man ikke reserverer seg kan man ikke reservere seg senere. Det relevante sammenligningsgrunnlaget for NJ-medlemskap vil være med advokatforsikring, siden våre medlemmer får advokathjelp.)

Handel og Kontor (LO)

- Procentsats på 1,4, opp til inntekt på 43.830 per måned.
- Maksimal kontingentsats er 613/mnd.
- I tillegg kommer LO Favør, som er obligatorisk, som koster 178/mnd.

Parat Media (YS)

- Procentsats på 1,4.
- Maksimal kontingentsats er 653/mnd. Laveste sats er 90/mnd.
- I tillegg kommer OU-midler, på 169/år.

Delta (YS)

- Procentsats på 1,2.
- Maksimal kontingentsats er 567/mnd. Laveste sats er 75/mnd.
- I tillegg kommer OU-avgift på 25/mnd.

Samfunnsviterne (Akademikerne)

- Fast sats for yrkesaktive på 464/mnd. Lavere sats første år etter fullført studium.

Econa (Akademikerne)

- Fast sats for yrkesaktive på 389/mnd. Lavere sats første to år etter fullført masterstudie.

Fellesforbundet (LO)

- Procentsats på 1,5.
- Noen avdelinger har i tillegg egne administrasjonstillegg.
- LO Favør er inkludert.

Sammenlikning mellom NJ og de andre

De ulike organisasjonene har både ulike satser, og ulike ordninger for å begrense maksimal kontingent. Gjennomgående er det vanligste systemet at kontingenten utgjør en prosentandel av inntekt. De fleste har også en regulering av maksimal kontingent, og minimumskontingent.

Unntakene er Akademikerne-foreningene, som opererer med flate kontingentsatser.

Tar man utgangspunkt i gjennomsnittslønna for NJ-medlemmer med tariffavtale, som i 2022 var 705.535 vil medlemskap i de ulike fagforbundene komme ut slik, i månedlig kontingent:

Creo	741,-
NTL	820,-
Handel og kontor	791,-
Parat Media	667,-
Delta	593,-
Samfunnsviterne	464,-
Econa	389,-
Fellesforbundet	882,-
NJ	788,-

Det dyreste forbundet å være med i er Fellesforbundet, noe som skyldes at de ikke har noe tak på kontingenten, samt at de har en forholdsvis høy procentsats. Blant de vi direkte konkurrerer med om redaksjonelt ansatte medlemmer, ligger Delta noe under oss i kontingentpris, mens NTL er litt over.

Akademikerne-foreningene skiller seg fra de andre med at de i mye mindre grad jobber med tariffspørsmål, siden de primært baserer seg på individuelle lønnsforhandlinger. Foreningene vekter arbeidet som interesseorganisasjoner tyngre. MBL (NHO) har ikke tariffavtaler med dem.

Det er også verdt å ha i mente at tilbudet de ulike organisasjonene gir til medlemmene varierer. LO-forbundene gir (eller krever) tilslutning til den gode forsikringsordningen LO Favør. Til gjengjeld er det få, om noen, fagforbund som tilbyr såpass omfattende juridisk hjelp og rådgivning som NJ. En

mer inngående analyse av kostnadene ved medlemskap opp mot hva man får igjen fra de ulike organisasjonene ville gå langt utenfor utvalgets kapasitet.

11. Utvalgets anbefalinger om videre prosess

Utvalget foreslår for landsstyret at det jobbes videre med ulike modeller fram til landsmøtet.

Vi minner om at en endring av prosentsatsen må vedtas av landsmøtet, mens landsstyret har fullmakt til å justere tak og bunn, samt fastsette reduserte kontingenter for enkeltgrupper.

Hvordan dagens system treffer ulike grupper

Kontingentsatsen på 1,6 prosent gjelder i realiteten kun for en liten gruppe medlemmer, omkring 20 prosent av de yrkesaktive. 10 prosent av de yrkesaktive betaler «gulvet», men kan faktisk ha høyere inntekt og dermed betale en lavere prosent. Det som bekymrer utvalget er den stadig høyere andelen som betaler «taket», pr i dag 70 prosent av de yrkesaktive, og anslagsvis 85 prosent av de med tariffavtale. Innslagspunktet for å treffe maks kontingent er lavere enn gjennomsnittlig fastlønn.

Denne gruppen betaler altså en lavere prosent enn resten av medlemmene, men et høyere kronebeløp.

- Utvalgets vurdering er at det må gjøres endringer for å stoppe utviklingen der en stadig større andel av de yrkesaktive betaler maks kontingent.

Beregninger av redusert prosentsats og hevet tak

Dersom prosentsatsen alene settes ned, blir den økonomiske konsekvensen for organisasjonen så stor at vi må redusere aktiviteten. Det mener utvalget er uaktuelt. Utvalget legger derfor fram beregninger som viser konsekvensene ved å både redusere prosentsatsen, og samtidig øke taket.

Om en slik modell er akseptabel for medlemmer som i dag allerede betaler den høyeste kronesummen, og hvilke økonomiske konsekvenser dette vil ha for organisasjonens samlede kontingentinntekter, må utredes nærmere før det eventuelt gjøres vedtak om dette.

- Utvalget anbefaler landsstyret å gjøre ytterligere utredninger for å se om det er mulig å justere kontingentsystemet i en retning som gir mer balanse for medlemmer på forskjellige inntektsnivåer.

Faste kontingentsatser

Utvalget vurderer det av flere årsaker som uhensiktsmessig å arbeide videre med omlegging til en fast kontingent, og mener det ikke løser utfordringene dagens system byr på.

- Utvalget anbefaler ikke å arbeide videre med faste kontingentsatser.

Frilanskontingent

Utvalget mener systemet med å be frilansmedlemmer om å rapportere hva de tjener på redaksjonelt arbeid en gang i året, og sette de som ikke melder tilbake på «tak», er rettferdig.

- Utvalget anbefaler at det gjeninnføres en årlig innrapportering av lønn fra frilansmedlemmene, og at det ikke gjøres andre endringer i kontingentsystemet for frilansmedlemmene.

Kontingent for de uten tariffavtale

Utvalget mener en slik todeling er prinsipielt feil og for risikabelt. Inndelingen av et A- og B-lag kan gi en opplevelse som svekker fellesskapet i organisasjonen. Utvalget er også redd for at tariffarbeidet vi i dag gjør, og som gir ringvirkninger for andre som ikke er organisert, vil svekkes. Incentivet til å få en tariffavtale på alle arbeidsplasser, kan også bli mindre. Bistandsbehovet for et medlem uten tariffavtale kan være vel så stort, og medlemstilbudene på andre områder vel så gode, så det er ikke nødvendigvis noe mer rettferdig at et medlem uten tariffavtale skal ha lavere kontingent.

- Utvalget anbefaler ikke lavere kontingent for medlemmer uten tariffavtale.

Gratis eller rimelig kontingent i verveøyemed

Utvalget er positivt til å bruke kontingenten som virkemiddel for å verve medlemmer, og mener det f.eks. kan målrettes mot enkeltgrupper. Gratis kontingent i en periode ved innmelding er enklere å administrere enn redusert kontingent.

- Utvalget mener gratis eller rimeligere medlemskap kan utforskes mer som virkemiddel i verveprosjekter.

Klubb- og lagskontingent

Utvalget er bekymret for at enkelte klubber eller lag kan påføre medlemmene sine en så høy ekstra kontingent at det blir et problem for noen medlemmer at den samlede prisen for å være medlem oppleves for høy, og at det påvirker hvilken kontingent organisasjonen sentralt kan pålegge medlemmene.

Utvalget foreslår likevel ikke å endre vedtektene slik at klubb- og lagskontingent ikke kan innføres, da det er forskjell på evne til å betale høyere kontingent, og de som betaler en slik, kan få igjen for denne kontingenten, i form av f.eks. gaver, bespisning og ekstra streikebidrag.

- Utvalget mener landsstyret bør oppfordre lag og klubber til å etterstrebe lave lokale kontingenter.

Andre organisasjoners kontingent

Utvalget oppfatter ikke at kontingenten til NJ er særskilt høy, sammenliknet med andre organisasjoner, slik det av og til kommer utsagn om. Vi mener blant annet at tilbudet fra NJ er godt, f.eks. med svært enkel tilgang på advokat og andre ressurser.

- Utvalget anbefaler ingen endringer i kontingenten på bakgrunn av undersøkelsen om andre organisasjoners kontingent.

Forslag til vedtak:

- Landsstyret vil gjennomføre ytterligere utredninger for å se om det er mulig å justere kontingentsystemet i en retning som gir mer balanse for medlemmer på forskjellige inntektsnivåer. Utredningene skal ferdigstilles tidsnok til at eventuelle endringer i systemet kan legges fram for landsmøtet 2025.
- Landsstyret vil ikke arbeide videre med en eventuell omlegging til faste kontingentsatser.
- Organisasjonen kan bruke gratis eller rimeligere medlemskap som virkemiddel i verveprosjekter, etter vedtak i landsstyret.
- Landsstyret vil gå ut med en oppfordring til lag og klubber om å etterstrebe lave lokale kontingenter.
- Landsstyret vil ikke foreslå for landsmøtet 2025 at medlemmer uten tariffavtale skal ha lavere kontingent.
- Landsstyret støtter at sekretariatet kan be medlemmer om dokumentasjon for lønn som grunnlag for fastsettelse av kontingenten.